

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci žalobce **S. M.**, L009872, nar. ..., státní příslušnost Ukrajina, hlášený k pobytu Rudé armády 1000, 517 41 Kostelec nad Orlicí, t. č. K H. V. 1091, P. – Ř., zast. Mgr. Janem Lipavským, advokátem v Hradci Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému **Ministerstvo vnitra ČR**, IČ 00007064, Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2016, OAM-173/LE-LE05-LE05-2014,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou namítal žalobce nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, jímž mu žalovaný neudělil podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) mezinárodní ochranu.

Žalobce měl za to, že byl v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácen na svých právech, přičemž žalovaný porušil jednotlivá ustanovení zákona o azylu a zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Vyslovil přesvědčení, že žalovaný v předchozím řízení porušil § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, a to v návaznosti na příslušná ustanovení zákona o azylu, neboť žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Od počátku řízení uváděl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, Ukrajinu opustil z důvodu, že zde neměl práci a probíhá tam válka. Rozvedl, že na Ukrajině je katastrofální ekonomická situace a současně má obavu z nástupu vojenské služby, jelikož původně žil v oblasti Charkova, přičemž tato oblast sousedí s oblastí Luhanskou.

Dále namítal, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Jako skutečnost, v níž shledává důvod pro udělení mezinárodní ochrany, žalobce uvedl nedostatek pracovní příležitosti v zemi svého původu, kdy Ukrajina je zemí ekonomicky nestabilní a současně probíhající ozbrojené konflikty ničí ekonomiku státu jako takovou, důsledkem toho pak je vysoká míra nezaměstnanosti. V případě návratu by žalobce nebyl schopen sehnat zaměstnání, které by mu zajistilo dostatečný příjem k živobytí. Z toho dle jeho názoru vyplývá, že důvodem podání žádosti bylo porušování základních sociálních práv a svobod a v případě návratu do vlasti je ohroženo jeho právo na život garantované Evropskou úmluvou o lidských právech.

Připomenul, že dle ustanovení § 2 odst. 8 zákona o azylu platí, že za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Citované ustanovení nespecifikuje, jaká lidská práva mají být v případě udělování mezinárodní ochrany porušována a k jakému porušování základních lidských práv se mezinárodní ochrana vztahuje. Je také zřejmé, že důvody, pro které může být mezinárodní ochrana udělena, se s postupem času a vývojem společnosti také vyvíjejí. Listina základních práv a svobod České republiky v hlavě čtvrté mimo jiné definuje hospodářská, sociální a kulturní práva. Je zřejmé, že jedním ze základních lidských práv je také právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, či právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky. Demonstrativně jsou tato práva také obsažena v člancích 22 – 25 Všeobecné deklarace lidských práv a zakotvena v Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech. Žalobce se domníval, že v rámci globalizace dnešního světa a zejména rozvoje světových ekonomik je třeba zvážit, zda porušování shora citovaných základních lidských práv a svobod, garantovaných nejen vnitrostátními předpisy, ale také mezinárodními smlouvami, není třeba nadále chápat jako azylově relevantními důvody v rámci českého právního řádu, a to zejména ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu. Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně vhodné azyl poskytnout. Správní orgán tak může reagovat na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu, ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho úvahy je pak

omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.

Žalobce dále uvedl, že si je vědom skutečnosti, že otázkou ekonomických důvodů a jejich relevancí pro udělení humanitárního azylu se již Nejvyšší správní soud v minulosti zabýval, nicméně za současné situace globalizace světa a zejména rozvoje světových ekonomik je třeba opětovně posoudit, nakolik by se zásadní porušování základních sociálních práv a svobod mělo nadále v rámci azylového řízení přijímat jako obecný důvod pro udělení mezinárodní ochrany v rámci humanitárních důvodů, zejména za situace, kdy politický režim v domovském státě neumožnil žalobci rozvoj jeho základních sociálních práv a svobod. Žalobce se domníval, že s postupem času tato práva a svobody nabírají na síle a důležitosti a stávají se natolik závažnými a rozhodujícími, že jejich porušování samo o sobě může odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů i ve smyslu § 12 zákona o azylu, nejméně však ve smyslu § 14 této právní úpravy, zakládat.

Žalobce vyslovil přesvědčení, že nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívá v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení, neboť skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nebyla zjištěna úplně, přesně a správně, při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, tohoto rozhodnutí. Žalobce byl toho názoru, že správní orgán pochybil, když neprovedl veškerá nutná skutková zjištění ohledně stavu lidských práv – a to ve vztahu k sociálním právům – na Ukrajině.

Žalobce dále namítal, že rozhodnutí správního orgánu trpí vadou spočívající v nesrozumitelnosti jeho důvodů. Žalobce, jako osoba neznalá právní úpravy řízení o udělení mezinárodní ochrany, nebyl schopen specifikovat veškeré azylově relevantní důvody, respektive jeho uvedené důvody podřadit pod zákonem relevantní důvody poskytnutí mezinárodní ochrany. Vlivem ozbrojeného konfliktu je nynější možnost pracovního uplatnění pro žalobce v zemi jeho původu v podstatě nulová. Za současné situace stát nedokáže zajistit svým občanům příznivé podmínky v oblasti sociálních práv. Žalobce pak vzhledem k této situaci neměl šanci získat takovou práci, která by mohla podpořit jeho životní podmínky a rozvoj, a tyto životní okolnosti byly natolik závažné, že se rozhodl k takovému kroku, jakým je opuštění vlastního domovského státu. Namítal proto, že žalovaný pochybil v tom, když dostatečně či vůbec neposoudil u žalobce podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Žalovaný se v jeho odůvodnění dostatečně nevypořádal se všemi tvrzeními v rámci řízení, a to zejména se zprávami o stavu lidských práv a dodržování lidských práv na Ukrajině se zaměřením na dodržování sociálních práv a svobod. Žalobce měl dále za to, že žalovaný v azylovém řízení tímto významně porušil ustanovení správního řádu, která toto řízení upravují, a to způsobem jdoucím k tíži žalobce. Správní řízení tak je postiženo vadou, která má za následek nesprávné a nezákonné rozhodnutí.

Žalobce poukázal na ustanovení § 3 správního řádu, dle kterého platí, že nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 (správního řádu). Žalobce má za to, že žalovaný má ze zákona povinnost zjistit všechny rozhodné skutečnosti, těmi se

zabývat a beze zbytku se s nimi vypořádat. Žalovaný dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, čímž porušil shora citovanou zásadu materiální pravdy.

Dle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, jak žalobce dále uvedl, platí, že doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Z uvedeného je patrné, že pokud by nebyla udělena mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, splňuje žalobce minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu. Žalobce se dále domníval, že žalovaný nedostatečně zohlednil skutečnosti týkající se možného nástupu žalobce do vojenské služby. V současné době probíhá na území Ukrajiny rozsáhlý ozbrojený konflikt, který lze kvalifikovat jako občanskou válku. Žalobce má ze svého případného návratu na území Ukrajiny obavy, neboť by musel nastoupit vojenskou službu v ozbrojených složkách. Žalobce se obává o svůj život a zdraví. Tyto skutečnosti žalovaný ve svém rozhodnutí nepopírá.

Podle ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování nebo hrozba vážné újmy zřejmě vztahuje pouze na část státu. Žalobce se domníval, že na Ukrajině mu hrozí, v případě jeho návratu do vlasti, ze strany státních orgánů pronásledování kvůli uplatňování politických práv – tedy politických práv v souvislosti s jeho rozdílnými názory na konflikt vedený v zemi jeho původu - a má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání těchto politických názorů, a to s ohledem na výše uvedené skutečnosti, které popsal výše.

Ve vazbě na ust. § 12 písm. b) zákona o azylu žalobce dále konstatoval, že podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004, *„postačí, pokud žadatel o udělení azylu (mezinárodní ochrany) své pronásledování prokáže vlastní věrohodnou výpovědí. Pochybuje-li správní orgán o její věrohodnosti, je na něm, aby zajistil důkazy, které věrohodnost výpovědi vyvrátí či zpochybní.“* K tomu uvedl, že si je vědom rozhodnutí, které v dané věci cituje žalovaný, nicméně se domnívá, že žalovaný nepostupoval při hodnocení tohoto bodu jeho argumentace v souladu se zásadou materiální pravdy, kdy v daném případě, kdy je ozbrojený konflikt motivován politickými důvody, nebyl žalobce na jeho

politické postoje, ohledně probíhajícího ozbrojeného konfliktu, nikterak dotazován. Zároveň poukázal na skutečnost, že předmětné rozhodnutí, na které žalovaný odkazuje, je již staršího data, přičemž v současné době je na místě tyto skutečnosti zohlednit a posoudit opětovně, a to s ohledem na vývoj politické situace na Ukrajině. Upozornil, že v řízení svou věrohodnou výpověď prokázal odůvodněné obavy z pronásledování ze strany státních orgánů, pokud by vojenskou službu nenastoupil, či pokud by nastoupil. V daném případě je tak dle jeho mínění namístě poskytnout žalobci mezinárodní ochranu minimálně z humanitárních důvodů.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že popírá oprávněnost žaloby a nesouhlasí s ní, neboť žalobcem uplatněné žalobní námitky o nepřezkoumatelnosti a nezákonnosti napadeného rozhodnutí nebyly prokázány a nemohou tudíž zpochybnit žalovaným učiněné závěry. Žalobce v průběhu správního řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu výslovně uvedl, že žádá z toho důvodu, že na Ukrajině je bída a válka. V průběhu správního řízení o žádosti žalobce byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalobci se žalobou ani jejím doplněním nepodařilo zpochybnit rozhodnutí správního orgánu, žalovaný správní orgán se zabýval všemi žalobcem sdělenými důvody, které hodnotil z pohledu naplnění jednotlivých forem mezinárodní ochrany. Žalovaný hodnotil všechny skutečnosti, a to ve všech souvislostech, které jsou azylově relevantní. Popírá námitky žalobce, že by rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, směřujícího do rozhodnutí žalovaného dle §§ 12 - 14 zákona o azylu. Žalovaný zdůraznil, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, ostatně ani žalobce v průběhu řízení netvrdil, že by uplatňoval práva a svobody v zemi původu. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu, žalovaný konstatoval, že neshledal, pro případ návratu žalobce do vlasti, odůvodněný strach žalobce z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.

Za nedůvodnou označil žalovaný námitku žalobce, že žalovaný pochybil, když dostatečně či vůbec neposoudil u žalobce podmínky pro udělení humanitárního azylu, podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný rozhodoval podle § 14 zákona o azylu na základě správního uvážení v situaci, kdy není naplněn žádný z taxativně uvedených důvodů v § 12 zákona o azylu, ale přesto by bylo „nehumánní“ azyl neudělit. Žalovaný podle § 14 zákona o azylu, za použití správního uvážení, se zabýval otázkou, zda-li jsou na straně žalobce důvody hodné zvláštního zřetele, jako například těžké zdravotní postižení, vážné onemocnění, zda je osoba postižena humanitární katastrofou, způsobenou lidskými či přírodními faktory. Takové důvody hodné zvláštního zřetele shledány nebyly. Je pravidlem, že o udělení humanitárního azylu rozhoduje žalovaný na základě volné úvahy a nepřísluší soudu přezkoumávat, zda jsou dány pro jeho udělení důvody či nikoli, soud přezkoumává dodržení příslušných procesních předpisů. Žalovaný se dále zabýval situací žalobce, a to zejména rodinnou, sociální a ekonomickou, jako žadatele o udělení mezinárodní ochrany, přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu tak, jak v průběhu předchozího správního řízení byl zjištěn. Z výpovědi žalobce však nevyplýval žádný takový důvod, který by bylo možné podřadit k důvodům zvláštního zřetele hodným pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Žalovaný rovněž uvedl, že při provedeném správním řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nebylo žalovaným zjištěno ani žalobcem tvrzeno, že je

osobou „pronásledovanou“ podle azylového zákona. Žalobce pronásledování dodatečně spojuje v doplnění žaloby s nedostatkem pracovních příležitostí (ekonomickými důvody) v zemi původu.

Ke zprávám a informacím o bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině, jak žalovaný dále uvedl, nejsou ani v žalobě žádné konkrétní námitky, které by popíraly tyto zdroje informací a žalobce jiné objektivní informace nenabízí. Žalovaný přistupoval k tomuto případu s individuálním přístupem a byly užity přiměřeně aktuální, objektivně dosažitelné, dostatečně reprezentativní informace, vycházející z různých zdrojů uvedených v rozhodnutí, které jsou zároveň obecně vnímány jako informace spolehlivé – důvěryhodné. Přísná kritéria jsou stanovena v rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č.j. 1 Azs 105/2008-81, kdy tyto zprávy musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Paušální hodnocení těchto použitých zpráv žalobcem jako nedostatečných, tak postrádá jakoukoliv specifikaci skutkových či právních aspektů, jež by umožňovaly zvažovat oprávněnost takové argumentace.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že nesporně, že jeho primárním důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl nedostatek pracovní příležitosti v zemi svého původu. Důvodem podání této žádosti bylo porušování základních sociálních práv a svobod, kdy v případě návratu do vlasti je ohroženo jeho právo na život garantované Evropskou úmluvou o lidských právech. Namítal však, že důvody, pro které může být mezinárodní ochrana udělena, se s postupem času vyvíjejí, přičemž dle jeho názoru je třeba posoudit a zhodnotit, zda důvodem udělení mezinárodní ochrany nemohou být také výše uvedené skutečnosti. Odkázal přitom na Listinu základních práv a svobod České republiky a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních kulturních právech. Uvedl, že si je vědom, že otázka ekonomických důvodů je otázkou teoretickou, nicméně za současné situace globalizace světa a zejména rozvoje světových ekonomik je třeba opětovně posoudit, nakolik by se zásadní porušování základních sociálních práv a svobod mělo nadále v rámci azylového řízení přijímat jako obecný důvod pro udělení mezinárodní ochrany v rámci humanitárních důvodů. Proto vyslovil přesvědčení, že žalovaný rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.

Při nařízeném jednání zástupkyně žalobce zdůraznila, že žalovaný dle názoru žalobce nedostatečně zjistil skutkový stav věci, když se nezabýval otázkou ekonomickou tak, jak byla žalobcem v podané žádosti prezentována. Žalobce si je sice vědom, že tato otázka není řazena mezi azylově relevantní důvody, nicméně má za to, že by k ní přihlíženo být mělo, neboť s ohledem na dnešní dobu je řazena mezi základní práva. Žalobce upozorňuje, že s ohledem na špatnou ekonomickou situaci na Ukrajině je zde nemožné sehnat zaměstnání a uživit rodinu. Touto otázkou se však žalovaný vůbec nezabýval. Napadené rozhodnutí označil za nesrozumitelné pro nedostatek důvodů, neboť nezohlednilo sociální práva žalobce (ohodnocení za práci). Zdůraznil, že žalovaný rovněž nepřihlédl k jeho námitkám týkajícím se nástupu na vojenskou službu. Uvedl, že má averzi vůči násilí a válce, což lze z širšího pohledu považovat za jeho politický názor, a přesto se žalovaný touto otázkou vůbec nezabýval. Pověřená pracovnice žalovaného zdůraznila, že žaloba nesplňuje základní náležitosti. Je totiž povinností žalobce vylíčit, jakých konkrétních nedostatků se žalovaný dopustil a proč jeho rozhodnutí lze považovat za nezákonné. Dále uvedla, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval i otázkou humanitárního

azyly, a to na str. 5 svého rozhodnutí. Přihlédl tedy k rodinné, sociální i ekonomické situaci žalobce, vzal v úvahu, že na Ukrajině je bída a zabýval se rovněž i otázkou obavy žalobce z nástupu do armády. Žalobce ve své výpovědi zdůraznil, že nynější situace na Ukrajině je úplně jiná, než byla před válkou. Pochází z východu Ukrajiny. V této oblasti není možno sehnat práci, jsou zde desítky tisíc zoufalých lidí, všichni žijí v bídě. Pokud by nastoupil do války, a byl zraněn, byl by potom pouze odkázán na péči své matky. Na Ukrajině není taková zdravotní péče jako v České republice a naděje na uzdravení by prakticky nebyla. Pověřená pracovnice žalovaného zdůraznila, že nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobce přicestoval na falešné doklady do České republiky již v roce 2010, kdy válka na Ukrajině ještě neprobíhala. O mezinárodní ochranu nepožádal v souvislosti s válkou, ale proto, že u něho bylo zjištěno protiprávní jednání. Svoji situaci by měl řešit v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Připomněla rovněž, že obavy žalobce z války již nejsou na místě, neboť prezident Ukrajiny svým výnosem zajistil, že nyní zde válčí pouze profesionální armáda a dobrovolníci a mobilizace již neproběhne.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a usoudil následovně.

Ze správního řízení je zřejmé, že dne 20. 8. 2014 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, pravoslavného vyznání a není ani nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Pracoval jako stavební dělník, vykonával příležitostné práce, je svobodný bezdětný. Vojenskou službu nikdy nevykonával, jelikož byl z jejího výkonu osvobozen ze zdravotních důvodů. Sdělil, že z vlasti odjel v roce 2010 kvůli nezaměstnanosti a bídě. Dodal, že na Ukrajině je katastrofální ekonomická situace, i kdyby práci měl, nevydělal by si na nájem a živobytí. Až do svého odjezdu z vlasti žil v Charkově a poté jen České republice, pobýval v Praze a od 14. 7. 2014 byl vězněn. Z Ukrajiny odcestoval na Slovensko a odtud pokračoval dále do České republiky, a to na základě falešných rumunských dokladů, které koupil. Prohlásil, že žádá o mezinárodní ochranu, protože by chtěl zůstat v České republice, chtěl by získat české občanství. Vypověděl, že v České republice již pobýval v roce 1998 kvůli práci. Ukrajinský zastupitelský úřad nikdy nekontaktoval a nikdy nežádal o azyl. V České republice je trestně stíhán kvůli falešným dokladům, dosud však nebyl soud. V případě návratu do vlasti se podle svých slov obává bídě a války na Ukrajině. Prohlásil, že jeho zdravotní stav je dobrý.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobce podrobně zabýval, posuzoval jeho azylový příběh na základě výpovědi žalobce učiněné v řízení o mezinárodní ochraně a na základě informací o zemi původu. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami, napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

Výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Žalobce neuváděl žádné potíže politického charakteru ani žádné jiné potíže se státními orgány své země původu. Nelze proto dospět k závěru, že by byl ve vlasti pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. V řízení dle názoru soudu rovněž nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti.

Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí (strana 4 až 5) vypořádal i se žalobcem uváděnou obavou z nástupu vojenské služby v souvislosti s aktuálním vývojem bezpečnostní situace na Ukrajině. S odkazem na citované informační zdroje konstatoval, že není důvod domnívat se, že by se zhoršená bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na nichž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířila i do dalších částí země. Konkrétně se jedná o různé intenzivní ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Ve zbytku země je bezpečnostní situace nezměněná a zcela stabilní. Žalobce pochází z Charkova ve východní části Ukrajiny, kdy žil až do svého odjezdu z vlasti. Třebaže Charkovská oblast leží u hranic s Ruskem a sousedí s oblastí Luhanskou, je dostatečně vzdálena od oblastí ozbrojených střetů a tohoto regionu se tak zmíněná zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká. Pokud by však skutečně na Ukrajině probíhala válka, která by pro žalobce znamenala ohrožení, nejednalo by se o důvod pro udělení azylu. Žalovaný konstatoval, že podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků vydané UNHCR v Ženevě v září roku 1979, osoby, které byly donuceny opustit svou vlast na základě ozbrojeného národního nebo mezinárodního konfliktu, nejsou považovány za uprchlíky. Žalovaný rovněž připomenul, a krajský soud se s tímto názorem ztotožňuje, že ust. § 14a zákona o azylu pamatuje na situace, kdy cizinci hrozí v případě návratu do vlasti vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, možností udělení doplňkové ochrany a to právě z toho důvodu, že existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu žalobce nemůže být důvodem pro udělení azylu. Lze se však přiklonit k názoru žalovaného, že na území Ukrajiny neprobíhá ozbrojený konflikt, který by pro žalobce znamenal jakékoliv nebezpečí.

Krajský soud rovněž přisvědčil názoru žalovaného, že nespokojenost s ekonomickým, politickým a společenským vývojem na Ukrajině pociťuje velká část ukrajinského obyvatelstva. Žalobce však dle svých vyjádření neměl v této souvislosti žádné potíže, svůj nesouhlas nevázal na určitou politickou stranu, když on sám ani žádné politické přesvědčení nemá. Za důvod pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu nelze považovat ani zhoršenou bezpečnostní situaci na Ukrajině, neboť na daném území neprobíhá ozbrojený konflikt, který by pro žalobce znamenal jakékoliv nebezpečí.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému

okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. K otázce jeho udělení se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud. Lze tak jistě odkázat na jeho rozhodnutí č.j. Azs 8/2004 ze dne 11.3. 2004, v němž se podává: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*“. Pokud žalovaný odůvodnil, že s přihlédnutím k věku a zdravotnímu stavu žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za přezkoumatelný. Soud tak uzavírá, že žalovaný při posouzení důvodů dle § 14 zákona o azylu nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Krajský soud dále z průběhu správního řízení zjistil, že správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí (str. 6) žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobci hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není. Žalovaný se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval všemi žalobcem tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, uvedl, že v době rozhodování o žádosti žalobce na Ukrajině neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu. Vyjádřil se k otázce povolání do armády se závěrem, že povinnost vykonat vojenskou službu ani případný postih v případě odmítnutí nastoupit k jejímu vykonání nelze vnímat jako vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. S těmito závěry se krajský soud ztotožňuje.

Krajský soud rovněž shledal, že se žalovaný zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Přiklonil se k jeho závěru, že doplňkovou ochranu v uvedených případech lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoliv tam, kde vůbec nastat nemusí a může nastat pouze v případě přidružení jiných okolností, které nelze předjímat. Nelze rovněž přehlédnout, že žalobce vyloučil jakékoliv potíže se státními orgány své země. Lze tak konstatovat, že žalobcovy obavy z válečného násilí jsou pochopitelné, nicméně je zřejmé, že situaci na Ukrajině nelze charakterizovat tak, že by způsobovala vážné obavy, že by žalobci v případě jeho návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy spočívající ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti.

Pokud se týká obavy žalobce z povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války, žalovaný znovu zdůraznil, že existence této občanské povinnosti v jednotlivých státech, a dokonce i tresty za její nevykonání uznávají za naprosto legitimní i Ženevská konvence, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech nebo Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Její výkon tedy nelze považovat za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť sama o sobě nemůže být vnímána jako nebezpečí mučení či nelidského zacházení nebo trestání. Žalovaný se rovněž zabýval otázkou, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalovaný dospěl k závěru, že na území Ukrajiny neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu ve smyslu § 14 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. K těmto závarům se krajský soud rovněž přiklonil.

V návaznosti na shora uvedené krajský soud uzavírá, že žalobcův názor, že ekonomická situace v jeho vlasti mnohdy neumožňuje jejím obyvatelům realizovat svoje právo na svobodnou volbu povolání a dosáhnout tak požadované ekonomické úrovně, je lidsky pochopitelný, nicméně je třeba zdůraznit, že takto jsou postiženi

všichni obyvatelé jeho vlasti a z této situace nelze vyjímát jednotlivce. Rovněž tak averze žalobce vůči válce a násilí patří mezi pochopitelné lidské vlastnosti, zákon o azylu však ani správnímu orgánu ani soudu neumožňuje jejich zohlednění v azylovém řízení. Proto žalovanému nelze vytýkat, že se jimi ve správním řízení a ani v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí nezabýval.

Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný však náklady řízení nepožadoval, proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 30. květen 2017

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Renata Vašatová